

GAZETA KUJAWSKA

ORGAN MIĘDZYPARTYJNY STRONNICTW POLITYCZNYCH

Rok I. Nr. 140

Włocławek, sobota/niedziela 22/23 czerwca 1946 roku.

Cena 3 złote

Gdyby...

Najwyższy rozum — powiedział znany myśliciel francuski La Rochefoucauld — to znać dobrze cenę rzeczy.

Tego rozumu niezbędnego przy kierowaniu państwem nie posiadał krwawy zbir teutoński Adolf Hitler. Myślał on wprawdzie o zlokalizowaniu wojny i ograniczeniu jej zasięgu, ale kierowały nim pobudki płynące bynajmniej nie z rozważań, nie poczucie wartości rzeczy, tylko instynkt dzikiego zwierza.

Patrząc poprzez pryzmat tego krótkiego, a jakżeż brzemienne w wypadki okresu, u źródeł tych odruchów odnajdujemy rzekomą nierówność ras i narodów, obok zaś tego pychę i krótkowzroczność polityczną.

Z jednej strony, jeszcze przed rozpoczęciem straszliwej zawieruchy wojennej, führer narodu niemieckiego chciał zmniejszyć ryzyko związane z narastającymi konfliktami, z drugiej zaś dawał się porywać szaleństwu, burząc fundamenty swoich zamiarów. A dodajmy, że fundamenty te nie były nigdy zbyt solidne.

I oto w chwili gdy płomień wojny ogarnął większą część Europy, gdy Niemcy wchłonęły żarłocznie liczne ofiary, i trzeźwy sąd nakazywał opamiętanie się i uderzenie się w piersi, w takiej chwili Trzecia Rzesza popęła szaleństwo. — Niemcy uderzyli na Związek Radziecki.

W tym samym czasie w ZSRR umysł polityków trzeźwych i zrównoważonych mierzył na zimno wzrastającą gorączkę furiata. Wszelkie objawy wskazywały, że uderzenie takie nastąpi. Obok tego zaś doświadczeni dowódcy zdawali sobie sprawę, że działania te podzielią się na dwie odmienne fazy. — Pierwsza faza wyróżnić się miała niebywałą gwałtownością i szybkością działań na całym froncie. Odpowiednio uzupełniane wojska najeźdźcy miały stale dążyć w tym początkowym okresie do zaskoczenia wojsk radzieckich, do złamania woli zwycięstwa zanim sztab potrafi zmobilizować i rzucić na szalę wydarzeń dalsze rezerwy.

Dopiero po niepowodzeniu tych zamierzeń przewidywany był okres drugi — przedłużający wojnę i wciągający w jej zasięg możliwie najliczniejsze masy ludzi i jak najpotężniejsze środki działania.

Obok korzystnych warunków strategicznych Związek Radziecki miał dobrze wyszkolonego i zahartowanego do walki żołnierza i dowódcę. Ale zawczasu również przygotował koordynację wszystkich działań wojskowych z postępowaniem całego narodu. Bo wojna ta nie ograniczyła się do frontu. Rozwinęła się ona z równą

Przed referendum ludowym

KRAKÓW (Obsł. wł.). Na rynku krakowskim odbyło się wielkie zgromadzenie świata pracy. Do zebranych tłumów przemówili: premier Osóbka-Morawski oraz członek prezydium KRN. pułk. Zambrowski. W przyjętej rezolucji znajdujemy między innymi: odpowiemy na wszystkie pytania „tak”; pragniemy by fabryki pozostały na zawsze własnością robotniczą, a ziemia — chłopską; Polski Szczecin, Polski Wrocław, Polska Odra, Nysa i Bałtyk oto najlepsza odpowiedź Churchillowi, który pragnie Ziemię Odzyskaną wrócić Niemcom.

BYDGOSZCZ (Obsł. wł.). Odbył się tu olbrzymi wiec w sprawie głosowania ludowego. Przemawiał Generalny Sekretarz Zw. Zaw. ob. Rusinek.

KATOWICE (Obsł. wł.). Na terenie województwa śląskiego odbyło w czwartek 152 zgromadzenia publiczne w przedmiocie referendum ludowego. Wszystkie zgromadzenia odbyły się przy tłumnym udziale społeczeństwa. Na wiecu w Katowicach przemawiał minister Pracy i Opieki Społecznej Jan Stańczyk. W przemówieniu swoim minister uzasadniał konieczność i słuszość głosowania trzy razy „tak”.

ŁÓDŹ (Obsł. wł.). Na wielkim zgromadzeniu przedwyborczym przemawiał prezydent Łodzi ob. Mijał omawiając sprawę dlaczego wszyscy Polacy winni w głosowaniu ludowym powiedzieć trzy razy „tak”.

KRAKÓW (Obsł. wł.). Odbył się tu wielki wiec akademicki na którym przemawiał premier Osóbka-Morawski. Po wiecu, na którym poruszano aktualne sprawy akademickie premier odbył konferencję z przedstawicielami Bratnich Pomocy.

KRAKÓW (Obsł. wł.). Odbył się tu zjazd sekretarzy gminnych z województw: krakowskiego, rzeszowskiego i śląsko-dąbrowskiego. W zjeździe brali udział: premier Osóbka-Morawski, minister Poczty i Telegrafów dr. Putek oraz wojewoda śląsko-dąbrowski gen. Zawadzki. Na zgromadzeniu omawiano również sprawę zarządu gminnego oraz rolę sekretarzy gminnych w samorządzie dzisiejszym.

Dobry dzień konferencji czterech

PARYŻ (Obsł. wł.). Na wczorajszej konferencji czterech załatwiono definitywnie sprawę wycofania wojsk obcych z Włoch i Bułgarii. Ustalono, że wojska amerykańsko-angielskie opuszczą Włochy, a wojska radzieckie — Bułgarię w ciągu 90 dni po podpisaniu traktatu pokojowego. Postanowiono jednocześnie utworzyć Komisję składającą się z przedstawicieli mocarstw, urzędującą w Rzymie, która będzie czuwała nad dokładnym wypełnie-

niem warunków traktatu pokojowego z Włochami.

Wieczorem ministrowie spotkali się ponownie. Jak podają na konferencji wieczornej był omawiany wniosek Byrnasa aby sprawę przyszłości kolonii włoskich odłożyć na jeden rok.

Bidault premierem

PARYŻ (Obsł. wł.). Francuskie Zgromadzenie Konstytucyjne powołało na premiera Francji, przewodniczącą postępowych katolików Georga Bidault. Kandydat na 543 głosów otrzymał 390.

Po głosowaniu w parlamencie Bidault natychmiast odbył konferencję z najwybitniejszymi przedstawicielami świata politycznego Francji. Między innymi odbył rozmowę z b. premierem Herriot. Przedstawicielom prasy nowy premier oświadczył, że będzie dążył do stworzenia rządu koalicyjnego.

zaciekleścią na odcinku gospodarczo-ekonomicznym.

Minęła pierwsza gwałtowność furii teutońskiej rozpetana przez Hitlera dnia 22 czerwca 1941 roku. Puste frazesy kłamliwej propagandy Goebelsa zaczęły tonąć w powodzi faktów. Pomimo obietnic pobicia Związku Radzieckiego w przeciągu sześciu tygodni, Armia Czerwona wycofywała się panując nad sytuacją. Jednocześnie dowództwo radzieckie przygotowy-

wało się do trzeciej fazy wojny — przeciwuderzenia. — Przeciwuderzenie to doprowadziło do zdobycia Berlina.

Najwyższy rozum — to znać dobrze cenę rzeczy...

Gdyby Adolf Hitler — nie mówiąc już o rozumie — posiadał jaką taką rozważę, wykreśliłby w roku 1941 z kalendarza datę 22 czerwca — datę napadu na Związek Radziecki.

Andrzej Gryf.

Upadek jest pewny

NOWY JORK (Obsł. wł.). Premier republikańskiego rządu hiszpańskiego Jose Giral oświadczył przedstawicielom prasy, że w najbliższych tygodniach należy spodziewać się wielkich wydarzeń w Hiszpanii. Wprawdzie nie ma jeszcze mowy o powstaniu w Hiszpanii republiki, ale upadek rządu gen. Franco jest pewny.

Międzynarodowa Konferencja Zdrowia

NOWY JORK (Obsł. wł.). W dniu wczorajszym rozpoczęła swe obrady Międzynarodowa Konferencja Zdrowia. W konferencji biorą udział 51

przedstawiceli państw wchodzących w skład ONZ oraz 16 obserwatorów-delegatów tych państw, które jeszcze do ONZ nie należą.

Z Rady Bezpieczeństwa

NOWY JORK (Obsł. wł.). Aczkolwiek na ostatniej konferencji Rady Bezpieczeństwa nie powzięta została definitywna decyzja w sprawie gen. Franco, to jednak jak stwierdzają przebieg obrad jest pomyślny i dla pokoju światowego skuteczny. Za wyjątkiem W. Brytanii i Holandii wszystkie inne narody potępiają rządy gen. Franco. Mimo, że W. Brytania i Holandia zajmują nieco inne stanowiska

w tej kwestii to jednak w czasie posiedzeń nie padło ani jedno słowo popierające rządy gen. Franco.

Ogólnie podkreślają, że delegacja Polski czyni wszystko, by wyrównać różnicę między państwami a pracą i wysiłkiem delegacji polskiej zdobyły sobie uznanie wszystkich przedstawicieli.

Wielki Mufti znalazł się

KAIR (Obsł. wł.). Faruk — król Egiptu oświadczył, że Wielki Mufti Jerozolimy przybył do Egiptu i poprosił o udzielenie mu prawa azylu. Król Faruk prośbę przyjął udzielając Muftiemu bezpiecznego schronienia.

Premier Attlee odpowiadając w Izbie Gmin na interpelację Churchilla złożoną w tej sprawie oświadczył, że Egipt Muftiego nie wyda bowiem uważa go za zbiegę politycznego, a nie za przestępcę wojennego.

Pomnij-niemiec od zachodu, TAK-to zwarty front Narodu

Speer chciał zabić Hitlera

NORYMBERGA (Obsł. wł.). Na wczorajszym posiedzeniu Trybunału Międzynarodowego w Norymberdze składał swe zeznania b. szef zaopatrzenia wojennego Rzeszy Speer. W zeznaniach oświadczył on między innymi, że między czerwcem a grudniem 1944 roku złożył on szereg memoriałów na ręce Hitlera opisując w nich katastrofę gospodarczą i katastrofę przemysłu wojennego. W październiku 1944 roku powszechnie odczuwano brak benzyny i smarów.

Ze względu na to, że Hitler zupełnie nie reagował na nadsyłane raporty a nadal prowadził beznadziejną wojnę, która prowadziła do upadku

Zawiśnie na szubienicy

WARSZAWA (Obsł. wł.). Wyrokiem Sądu Doraźnego w Bytomiu został skazany na karę śmierci przez powieszenie Józef Rogocz. Zamordował on siekierą Józefa Nierychło, chcąc mu zrabować wóz i konia.

Wobec tego, że Prezydent Krajowej Rady Narodowej nie skorzystał z prawa łaski wyrok został wykonany.

Wydobyte z dna morskiego

GDANSK (Obsł. wł.). W pobliżu Elbląga zakończono prace nad wydobyciem dwóch zatopionych statków niemieckich.

Statki te otrzymają nazwy „Gniew“ i „Kwidzynie“ i będą użyte do służby w polskiej marynarce.

Odbudowa Mazur

OLSZTYN (Obsł. wł.). Mazury, kraj zniszczony przez Niemców dźwiga się szybko z ruiny. Na każdym niemal kroku widzi się żywotność tego ludu, który zawsze był polski.

Budzi się życie, odbudowuje się przemysł. 9 wielkich zakładów przemysłowych zostało ostatnio uruchomionych. W zakładach tych produkuje się szereg rzeczy posiadających dużą wartość dla naszego życia gospodarczego i dla handlu. Wytwarza się

Rzeszy, postanowił zabić Hitlera w marcu 1945 roku w jego własnym schronie w Berlinie przy pomocy specjalnych gazów. Planów swych nie mógł urzeczywistnić.

Bydgoszcz w okresie wystaw

BYDGOSZCZ (Obsł. wł.). Centrum miasta Bydgoszczy, a szczególnie park Kazimierza Wielkiego i otoczenie, zmienia z wolna wygląd, przygotowując się do najważniejszego z wydarzeń jubileuszu 600-lecia — to znaczy otwarcia Pomorskiej Wystawy Przemysłu, Rzemiosła i Handlu.

W parku Kazimierza Wielkiego prowadzone są intensywne prace nad ogrodzeniem terenu, budową muszli koncertowej i budową wielkiej hali wystawowej. Już w najbliższym czasie podjęte będą prace nad budową głównej bramy wejściowej oraz poszczególnych pawilonów. Równocześnie, natychmiast po ukończeniu wykładów w szkołach zawodowych, prowadzone będą roboty renowacyjne wewnątrz gmachów.

Ubiegła niedziela dała mieszkańcom Bydgoszczy przedsmak tego ruchu, jaki będzie stał w okresie wystawy. Mianowicie „Podwieczorek przy mikrofonie“, transmitowany z „Kawiarni Artystów“ zgromadził nie tylko w ogrodzie Domu Sztuki, ale również w parku Kazimierza Wielkiego rzesze publiczności. Tego ro-

tam, między innymi, zapałki, maszyny rolnicze, fabryki przerabiają i len, a w garbarniach garbuje się skóry.

Odbudowuje się również liczne turbospółki. Energia elektryczna wytwarzana na Mazurach będzie wykorzystywana nie tylko na miejscu, ale również przekazywana na Mazowsze i Pomorze. Również szybko przebiega akcja osiedleńcza. Najgęściej zaludnionym jest obecnie okręg Olsztyński, posiadający 61.787 mieszkańców.

Organ wicepremiera Mikołajczyka wzywa do urn

„Gazeta Ludowa“ organ prasowy PSL, a więc organ wicepremiera Mikołajczyka w artykule z dnia 19 czerwca r. b. pt. „Dnia 30 czerwca pójdziemy wszyscy do urn“ między innymi podaje:

„Pojawili się w kraju ludzie, którzy agitują za „bojkotem“ głosowania ludowego, za abstynencją. Inni radzą, ażeby na wszystkie trzy pytania odpowiedzieć „nie“.

Takie ustosunkowanie się do referendum byłoby oczywiście niedorzecznością i niezrozumieniem własnych interesów. Na głosowanie ludowe zgodziły się wszystkie partie polityczne. Nie pora dziś rozpamiętywać, czy głosowanie jest potrzebne, czy winno zawierać takie lub inne pytania. Głosowanie ludowe zostało ogłoszone, jest akceptowane przez legalnie działające stronnictwa i społeczeństwo jest obowiązane wziąć w nim udział...

Idźmy głosować w dniu 30 czerwca i nawołujemy aby tam nikogo nie zabrakło. Apelujemy do poczucia obywatelskiego, ażeby wszyscy oddziałali na opornych i zbalamuconych, ażeby zwalczali wszelkie próby dywersji i agitacji nieodpowiedzialnej. **Wszyscy uprawnieni do głosowania powinni dnia 30 czerwca wziąć udział w głosowaniu ludowym i dać odpowiedź na postawione pytania...**

Wtedy spełniony będzie **obowiązek publiczny wobec narodu i państwa, wobec przyszłości i Polski.** Ci, którzy pozostaną w domu, wyrządzą krzywdę sobie, swoim dzieciom i swoim Rodakom. **Dnia 30 czerwca wszyscy idźmy do urn. Nikogo nie powinno tam zabraknąć.** Przez takie głosowanie społeczeństwo przejawia swoją zwartość, swoją siłę i swoją wolę.

Konferencja pokojowa 15 lipca?

PARYŻ (Obsł. wł.). Jakkolwiek nie wydano oficjalnego komunikatu o wyniku obrad wczorajszych, ze źródeł urzędowych donoszą, że ministrowie postanowili utworzyć komisję, która w przeciągu dwunastu miesięcy rozpatrzy sprawę kolonii włoskiej.

Pancernik „Schleswig Holstein“ został wydobyty

GDYNIA (ZAP). Ekipa sowiecka po długiej pracy wypompowała wodę z pancernika niemieckiego „Schleswig Holstein“ zatopionego przez lotnictwo anglo-amerykańskie przy nabrze-

O spokój we Włoszech

RZYM (Obsł. wł.). W Rzymie, w chwili podniesienia flagi republikańskiej na Kapitolu, przemówił Randolpho Pacciardi, przewodca partii republikańskiej.

Stwierdził on, że monarchiści kilkakrotnie już usiłowali doprowadzić

do nieporozumień. Między innymi starali się oni doprowadzić do rozdźwięku pomiędzy częściami południową a północną Włoch.

W zakończeniu Pacciardi wezwał monarchistów, by zaniechali tej destrukcyjnej roboty i wzięli udział w pracy nad odbudową kraju.

Reforma studiów

WARSZAWA (Obsł. wł.). Departament Szkolenia Zawodów Prawniczych opracował projekt reformy studiów prawniczych.

W reformie tej uwzględniono szereg postulatów wysuniętych podczas konferencji w Ministerstwie Sprawiedliwości.

W związku z tym Ministerstwo Sprawiedliwości opracowuje projekt rozporządzenia o nowym programie studiów prawniczych.

Nominacje na wyższych uczelniach

WARSZAWA (Obsł. wł.). Prezydent Krajowej Rady Narodowej mianował szereg profesorów na wyższych uczelniach.

Mianowania nastąpiły na Uniwersytecie Warszawskim i Politechnice na Uniwersytecie w Poznaniu, w Łodzi, w Toruniu oraz na Politechnice Śląskiej w Gliwicach i w Łodzi.

Ruch w portach polskich

GDYNIA (Obsł. wł.). Do Gdyni przybyło szereg nowych transportów. Z San Francisco, Filadelfii, Szwecji i innych miast okręty przywoziły tłuszcz, pszenicę, delikatesy, herbatę oraz konie i krowy.

Przed kilku dniami z portu w Gdyni wypłynął holownik, który ma przyholować statki rewindykowane. Zostały one rozpoznane przez polską komisję rewindykacyjną.

Ważne zlecenia

dla Stronnictw Demokratycznych

I

Wojewódzki Międzypartyjny Komitet dla Spraw Głosowania Ludowego w Bydgoszczy zawiadamia, że lokal Komitetu znajduje się w Bydgoszczy przy ul. 1 Maja 30, telefony Nr. 1557, 3586 i 3587 czynne codziennie od godziny 8 do 22-ej.

Powiatowe i Miejskie Międzypartyjne Komitety winny bezwarunkowo nadawać codziennie meldunki telefoniczne. Przy Wojewódzkim Międzypartyjnym Komitecie pracuje sekcja wydawnicza oraz centrala rozdzielcza materiałów propagandowych na województwo.

Organizacje i instytucje mogą zwracać się telefonicznie po materiały oraz o pomoc w organizowaniu kampanii propagandowej.

II

Wojewódzki Międzypartyjny Komitet dla Spraw Głosowania Ludowego w Bydgoszczy zawiadamia, że w sobotę dnia 22 czerwca b. r. odbędzie się w lokalu Komitetu przy Al. 1 Maja Nr. 30 **odprawa przewodniczących miejskich i powiatowych Komitetów Międzypartyjnych dla Spraw Głosowania Ludowego, miejskich i powiatowych instruktorów głosowania ludowego oraz redaktorów pism wychodzących na terenie Pomorza.** Stawiennictwo obowiązkowe. Początek obrad o godz. 10-tej.

Niemcy przygotowali 70000 ton gazów trujących

HAMBURG (ZAP). Niemiecka łódź podwodna z ładunkiem 600 ton jednego z najstraszliwszych gazów trujących, jakie mieli Niemcy przygotować podczas wojny, wypłynęła na pełne morze, gdzie zostanie zatopiona na zachód od wybrzeża Norwegii w głębinie morskiej. Jak zakomunikowali oficerowie armii amerykańskiej, którzy zajmują się tymi operacjami, będzie to pierwszy wypadek masowego niszczenia niemieckiego gazu trującego w Europie. Ogólna ilość tej straszliwej broni, która zabija człowieka w ciągu trzech minut, oblicza się na 70.000 ton.

Benesz ponownie obrany

PRAGA (SAP). Dr. Edward Benesz obrony został jednogłośnie ponownie prezydentem Czechosłowacji.

